C/2025/3978
20.8.2025

RÅDETS HENSTILLING

af 8 juli 2025

om Danmarks økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige, strukturelle og budgetmæssige politikker

(C/2025/3978)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION —

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 ([1]), særlig artikel 3, stk. 3,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

Generelle betragtninger

(1) I forordning (EU) 2024/1263, som trådte i kraft den 30. april 2024, præciseres formålet med rammen for økonomisk styring, som tager sigte på dels at fremme sunde og holdbare offentlige finanser, bæredygtig og inklusiv vækst samt modstandsdygtighed gennem reformer og investeringer, dels at forhindre uforholdsmæssigt store offentlige underskud. Det fastsættes i forordningen, at Rådet og Kommissionen foretager multilateral overvågning inden for rammerne af det europæiske semester i overensstemmelse med målsætningerne og bestemmelserne i TEUF. Det europæiske semester indbefatter navnlig udformning samt overvågning af gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger. Forordningen fremmer desuden det nationale ejerskab til finanspolitikken, og der lægges større vægt på det mellemfristede sigte sammen med en mere effektiv og sammenhængende håndhævelse. Hver medlemsstat skal forelægge Rådet og Kommissionen en national mellemfristet plan for finans- og strukturpolitiske tiltag, som indeholder medlemsstatens finanspolitiske tilsagn samt reform- og investeringstilsagn og dækker en periode på fire eller fem år, afhængigt af den nationale valgperiodes varighed. Nettoudgiftskursen ([2]) i disse planer skal opfylde kravene i forordningen, herunder kravene om, at den offentlige gæld skal bringes eller fastholdes på en troværdig nedadgående kurs ved udgangen af tilpasningsperioden, eller at den skal forblive på et forsvarligt niveau under 60 % af bruttonationalproduktet (BNP), og at det offentlige underskud skal bringes og/eller fastholdes under traktatens referenceværdi på 3 % af BNP på mellemlang sigt. Hvis en medlemsstat giver tilsagn om at gennemføre et sæt relevante reformer og investeringer i overensstemmelse med kriterierne i forordningen, kan tilpasningsperioden forlænges med op til tre år.

(2) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 ([3]), som oprettede genopretnings- og resiliensfaciliteten, trådte i kraft den 19. februar 2021. Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelse af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af Unionen. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker bidrager den til økonomisk og social genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, navnlig reformer og investeringer, der fremmer den grønne og den digitale omstilling og gør medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og

([1]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Nettoudgifter som defineret i artikel 2, nr. 2), i forordning (EU) 2024/1263: »nettoudgifter«: offentlige udgifter, eksklusive i) renteudgifter, ii) diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, iii) udgifter til EU-programmer, der fuldt ud modsvares af indtægter fra EU-midler, iv) nationale udgifter til medfinansiering af programmer finansieret af Unionen, v) konjunkturbestemte elementer af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse samt vi) engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

([3]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i Unionen og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder.

(3) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 ([4]) (»REPowerEU-forordningen«), der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på at udfase Unionens afhængighed af importen af fossile brændstoffer fra Rusland. Dette bidrager til at opnå energisikkerhed og diversificere Unionens energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringskapaciteten og energieffektiviteten. Danmark tilføjede et nyt REPowerEU-kapitel til sin nationale genopretnings- og resiliensplan for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene.

(4) Den 30. april 2021 indgav Danmark sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af nævnte forordnings artikel 19 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingsretningslinjerne i bilag V. Den 13. juli 2021 vedtog Rådet en gennemførelsesafgørelse om godkendelse af vurderingen af Danmarks genopretnings- og resiliensplan ([5]), som blev ændret den 9. november 2023 i henhold til artikel 18, stk. 2, for at ajourføre det maksimale finansielle bidrag til den ikketilbagebetalingspligtige finansielle støtte samt for at tilføje kapitlet om REPowerEU ([6]). Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, har vedtaget en afgørelse om, at Danmark på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål for den samme reform eller investering ikke er blevet tilbagerullet.

(5) Den 21. januar 2025 vedtog Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen en henstilling om godkendelse af Danmarks nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag ([7]). Planen blev forelagt i overensstemmelse med artikel 11 og artikel 36, stk. 1, litra a), i forordning (EU) 2024/1263, dækker perioden 2025-2028 og fastsætter en budgetmæssig begrænsning i form af en maksimal vækstrate i nettoudgifterne over en periode på fire år.

(6) Den 26. november 2024 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2025, hvori Danmark ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilken der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet samt et forslag til den fælles rapport om beskæftigelsen 2025, hvori gennemførelsen af beskæftigelsesretningslinjerne og principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder analyseres. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet den 13. maj 2025 ([8]) og den fælles rapport om beskæftigelsen den 10. marts 2025.

(7) Den 29. januar 2025 offentliggjorde Kommissionen konkurrenceevnekompasset, som udgør en strategisk ramme med henblik på at styrke EU's globale konkurrenceevne i de næste fem år. Kompasset indeholder tre omstillingsforudsætninger for bæredygtig økonomisk vækst: i) innovation, ii) dekarbonisering og konkurrenceevne og iii) sikkerhed. For at mindske innovationskløften vil EU fremme den industrielle innovation, støtte vækst i opstartsvirksomheder gennem initiativer såsom opstarts- og opskaleringsstrategien for EU og fremme anvendelsen af avancerede teknologier som f.eks. kunstig intelligens og kvantecomputing. For at skabe en grønnere økonomi har Kommissionen præsenteret en omfattende handlingsplan for energi til overkommelige priser og en aftale om ren industri, som skal sikre, at omstillingen til ren energi forbliver omkostningseffektiv og konkurrencevenlig — særligt for energiintensive sektorer — og er en drivkraft for vækst. Unionen er fast besluttet på at styrke sine globale handelspartnerskaber, diversificere sine forsyningskæder og sikre adgang til kritiske råstoffer og rene energikilder for at mindske afhængighedsforholdene og øge sikkerheden. Disse prioriteter understøttes af horisontale katalysatorer, som består i reguleringsmæssig forenkling, uddybning af det indre marked, finansiering af konkurrenceevne, en opsparings- og investeringsunion, fremme af færdigheder og kvalitetsjob samt bedre koordinering af EU-politikker. Konkurrenceevnekompasset er afstemt med det europæiske semester, hvilket sikrer, at medlemsstaternes økonomiske politikker stemmer overens med Kommissionens strategiske målsætninger, og at der således skabes en fælles tilgang til økonomisk styring, der fremmer bæredygtig vækst, innovation og modstandsdygtighed i hele Unionen.

([4]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Rådets gennemførelsesafgørelse af 13. juli 2021 om godkendelse af vurderingen af Danmarks genopretnings- og resiliensplan (ST 10154/21).

([6]) Rådets gennemførelsesafgørelse af 9. november 2023 om ændring af gennemførelsesafgørelsen af 13. juli 2021 om godkendelse af vurderingen af Danmarks genopretnings- og resiliensplan (ST 14473/23).

([7]) Rådets henstilling af 21. januar 2025 om godkendelse af Danmarks nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag (EUT C, 2025/654, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/654/oj).

([8]) Rådets henstilling af 13. maj 2025 om den økonomiske politik i euroområdet (EUT C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(8) I 2025 forløber det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker fortsat sideløbende med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Fuld gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanerne er fortsat vigtig for opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, idet planerne bidrager effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger, som er udstedt i de senere år. Disse landespecifikke henstillinger er fortsat lige relevante for vurderingen af de ændrede genopretnings- og resiliensplaner i overensstemmelse med artikel 21 i forordning (EU) 2021/241.

(9) De landespecifikke henstillinger for 2025 dækker centrale økonomipolitiske udfordringer, som ikke håndteres i tilstrækkelig grad gennem de foranstaltninger, der indgår i genopretnings- og resiliensplanerne, idet der tages hensyn til relevante udfordringer identificeret i de landespecifikke henstillinger fra 2019-2024.

(10) Den 4. juni 2025 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Danmark 2025. Heri foretages der en vurdering af Danmarks fremskridt med efterlevelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, og der gøres status over Danmarks gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse udpeges i landerapporten de mest presserende udfordringer, som Danmark står over for. Rapporten indeholder også en vurdering af Danmarks fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål for 2030 vedrørende beskæftigelse, færdigheder og bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.

Vurdering af den årlige statusrapport

(11) Den 21. januar 2025 rettede Rådet en henstilling til Danmark med følgende maksimale vækstrater i nettoudgifterne: 5,0 % i 2025, 5,7 % i 2026, 3,8 % i 2027 og 2,9 % i 2028, hvilket svarer til maksimale kumulerede vækstrater – beregnet med 2023 som basisår – på 12,6 % i 2025, 18,9 % i 2026, 23,5 % i 2027 og 27,1 % i 2028. Den 30. april 2025 forelagde Danmark sin årlige statusrapport ([9]) om overholdelsen af de anbefalede maksimale vækstrater i nettoudgifterne og om gennemførelsen af reformer og investeringer som reaktion på de vigtigste udfordringer, der er identificeret inden for rammerne af de landespecifikke henstillinger under det europæiske semester. Den årlige statusrapport 2025 afspejler også Danmarks halvårlige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af Danmarks genopretnings- og resiliensplan, jf. artikel 27 i forordning (EU) 2021/241.

(12) Ruslands angrebskrig mod Ukraine og dens følgevirkninger udgør en eksistentiel udfordring for Den Europæiske Union. Kommissionen har anbefalet en koordineret aktivering af stabilitets- og vækstpagtens nationale undtagelsesklausul for at støtte EU's bestræbelser på at sikre en hurtig og betydelig forøgelse af forsvarsudgifterne, og Det Europæiske Råd bifaldt forslaget på sit møde den 6. marts 2025. Efter Danmarks anmodning af 30. april 2025 vedtog Rådet den 8. juli 2025 på grundlag af en henstilling fra Kommissionen en henstilling om tilladelse til Danmark til at afvige fra og overskride de anbefalede maksimale vækstrater i nettoudgifterne ([10]).

(13) Ifølge data valideret af Eurostat ([11]) steg Danmarks offentlige overskud fra 3,3 % af BNP i 2023 til 4,5 % i 2024, mens den offentlige gæld faldt fra 33,6 % af BNP ved udgangen af 2023 til 31,1 % ved udgangen af 2024. Ifølge Kommissionens beregninger svarer denne udvikling til en vækstrate i nettoudgifterne på 3,3 % i 2024. Ifølge den årlige statusrapport anslår Danmark, at væksten i nettoudgifter udgjorde 5,1 % i 2024. Kommissionen anslår, at væksten i nettoudgifter var lavere end antaget i den årlige statusrapport. Forskellen mellem Kommissionens beregninger og de nationale myndigheders skøn skyldes, at Kommissionen har anvendt et højere skøn for det konjunkturbestemte element af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Forskellen skyldes metodologiske forskelle, idet Danmark anvender en national metode (frem for den i fællesskab aftalte metode), som bygger på andre data end arbejdsstyrkeundersøgelsen. Ifølge Kommissionens estimater var den finanspolitiske kurs ([12]), som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, kontraktiv med 0,5 % af BNP i 2024.

([9]) De årlige statusrapporter 2025 findes på: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([10]) Rådets henstilling af 8. juli 2025 om tilladelse til Danmark til at afvige fra de maksimale vækstrater i nettoudgifterne som fastsat af Rådet i henhold til forordning (EU) 2024/1263 (aktivering af den nationale undtagelsesklausul) (EUT C, C/2025/3963, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3963/oj).

([11]) Eurostat — euroindikatorer, 22.4.2025.

([12]) Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra den årlige ændring i den underliggende offentlige budgetstilling. Den bruges til at bedømme den økonomiske impuls fra finanspolitiske tiltag, både dem, der finansieres nationalt, og dem, der finansieres over EU-budgettet. Den finanspolitiske kurs måles som forskellen mellem i) den potentielle vækst på mellemlang sigt og ii) ændringen i de primære udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden og inkl. udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde.

(14) Ifølge den årlige statusrapport forventes der i det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for Danmarks budgetfremskrivninger, en realvækst i BNP på 2,3 % i 2025, mens HICP-inflationen ventes at ligge på 2,0 % i 2025. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes det reale BNP at stige med 3,6 % i 2025 og 2,0 % i 2026, mens HICP-inflationen ventes at ligge på 1,6 % i 2025 og 1,5 % i 2026.

(15) Ifølge den årlige statusrapport ventes det offentlige overskud at falde til 0,8 % af BNP i 2025, mens den offentlige gældskvote ventes at falde til 30,0 % ved udgangen af 2025. Denne udvikling svarer til en vækst i nettoudgifterne på 8,2 % i 2025. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 forventes der et offentligt overskud på 1,5 % af BNP i 2025. Faldet i overskuddet i 2025 kan primært tilskrives højere nationalt finansierede primære nettoudgifter, herunder forsvarsudgifter, og lavere indtægter, herunder fra pensionsafkastskatten. Ifølge Kommissionens beregninger svarer dette til en vækst i nettoudgifterne på 10,0 % i 2025. Disse højere fremskrivninger af nettoudgiftsvæksten i forhold til den årlige statusrapport skyldes forskellige antagelser vedrørende arbejdsløshedsunderstøttelsens konjunkturbestemte element samt basiseffekter. Forskellen mellem Kommissionens og Danmarks fremskrivninger af det offentlige overskud skyldes, at Kommissionen anvender et lavere skøn for offentlige udgifter, især forsvarsudgifter, hvor udgiftsprofilen endnu ikke er specificeret fuldt ud. Ifølge Kommissionens estimater forventes den finanspolitiske kurs, som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, at være ekspansiv med 2,6 % af BNP i 2025. Den offentlige gældskvote ventes at falde til 29,7 % ved udgangen af 2025.

(16) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 forventes der at blive finansieret offentlige udgifter med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten svarende til 0,0 % af BNP i 2025 sammenlignet med mindre end 0,1 % af BNP i 2024. De udgifter, der finansieres med ikketilbagebetalingspligtig støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten, vil muliggøre investeringer af høj kvalitet og produktivitetsfremmende reformer uden direkte indvirkning på Danmarks offentlige saldo og offentlige gæld.

(17) Danmarks offentlige forsvarsudgifter udgjorde 1,2 % af BNP i 2021, 1,2 % af BNP i 2022 og 1,8 % af BNP i 2023 ([13]). Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes forsvarsudgifterne at udgøre 2,1 % af BNP i 2024 og 3,0 % af BNP i 2025. Dette svarer til en stigning på 1,8 procentpoint af BNP i forhold til 2021. I den periode, hvor den nationale undtagelsesklausul er aktiveret (2025-2028), har Danmark mulighed for at omprioritere de offentlige udgifter eller øge de offentlige indtægter, således at de varigt højere forsvarsudgifter ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare.

(18) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes nettoudgifterne i Danmark at stige med 10,0 % i 2025 og med 13,6 % i 2024 og 2025 samlet set. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes væksten i nettoudgifter i Danmark i 2025 at ligge over den anbefalede maksimale vækstrate med en afvigelse ([14]) på 2,1 % af BNP på årsbasis. For 2024 og 2025 samlet set ventes den kumulerede vækstrate i nettoudgifterne også at ligge over den anbefalede maksimale vækstrate med en afvigelse på 0,5 % af BNP. Ud fra de aktuelle fremskrivninger af forsvarsudgifterne ligger den forventede afvigelse imidlertid inden for den fleksibilitet, der tillades i henhold til den nationale undtagelsesklausul.

(19) Den årlige statusrapport indeholder ingen budgetfremskrivninger efter 2025. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 et offentligt overskud på 0,6 % af BNP i 2026. Faldet i overskuddet i 2026 afspejler hovedsagelig stigende udgifter, herunder forsvarsudgifter. Denne udvikling svarer til en vækst i nettoudgifterne på 5,4 % i 2026. Ifølge Kommissionens estimater forventes den finanspolitiske kurs, som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, at være ekspansiv med 0,7 % af BNP i 2026. Den offentlige gældskvote ventes ifølge Kommissionen at falde til 29,4 % ved udgangen af 2026.

Vigtigste politiske udfordringer

(20) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og med kriterium 2.2 i bilag V til samme forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Disse forventes at bidrage effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger. Det er afgørende at afslutte den effektive gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, inden for

([13]) Eurostat, offentlige udgifter opdelt efter formålsklassifikationen for offentlig forvaltning og service (COFOG). På grund af metodologiske forskelle mellem COFOG- og NATO-definitionerne kan udgifter baseret på COFOG-definitionen afvige fra de udgifter, der er baseret på NATO-definitionen.

([14]) Fra 2026 vil disse tal fremgå af den kontrolkonto, der er oprettet i henhold til artikel 22 i forordning (EU) 2024/1263.

denne stramme tidshorisont for at styrke Danmarks langsigtede konkurrenceevne gennem den grønne og den digitale omstilling og samtidig sikre social retfærdighed. Kommissionens meddelelse »NextGenerationEU — Frem mod 2026«, der blev vedtaget den 4. juni 2025, præciserer den gældende tidsplan for facilitetens afslutning og indeholder en vejledning til medlemsstaterne om, hvordan de kan maksimere gennemførelsen senest den 31. august 2026, herunder om, hvordan de yderligere kan strømline deres genopretnings- og resiliensplaner, fastsætter, hvilke vigtigste muligheder der skal overvejes, når de revideres, og understreger betydningen af omhyggelig fælles planlægning forud for indgivelsen af de sidste betalingsanmodninger i 2026. Det er fortsat afgørende, at lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og andre relevante interessenter inddrages systematisk for at sikre et bredt ejerskab til og således en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen.

(21) Tempoet i gennemførelsen af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i Danmark, som omfatter støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO) og Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+), er taget til. Det er vigtigt at fortsætte bestræbelserne på at sikre en hurtig gennemførelse af disse programmer og samtidig opnå de størst mulige konkrete resultater. Danmark har allerede truffet foranstaltninger inden for rammerne af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken for at styrke konkurrenceevne og vækst og samtidig styrke den sociale samhørighed. Der er dog stadig mulighed for at opkvalificere arbejdsstyrken yderligere og forbedre den regionale konkurrenceevne, også set i lyset af ulighederne mellem byområder og landområder. I henhold til artikel 18 i forordning (EU) 2021/1060 skal Danmark — som led i midtvejsgennemgangen af fondene under samhørighedspolitikken — gennemgå hvert enkelt program under hensyntagen til bl.a. de udfordringer, der er identificeret i de landespecifikke henstillinger fra 2024. Ved de forslag fra Kommissionen, som blev vedtaget den 1. april 2025 ([15]), blev fristen for indgivelse af vurderingen — for hvert program — af resultatet af midtvejsgennemgangen forlænget til efter den 31. marts 2025. Forslagene skaber desuden større fleksibilitet med hensyn til at bidrage til at fremskynde programgennemførelsen og øge incitamenterne for medlemsstaterne til at afsætte midler til fem af Unionens prioriterede strategiske områder, nemlig konkurrenceevne inden for strategiske teknologier, forsvar, boliger, vandresiliens og energiomstilling, og til investeringer i færdigheder i prioriterede sektorer, samtidig med at der fortsat fokuseres på personer i de mest sårbare situationer i ESF +-programmer.

(22) Platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) giver mulighed for at investere inden for en central strategisk EU-prioritet ved at styrke EU's konkurrenceevne. STEP kanaliseres gennem 11 eksisterende EU-fonde. Medlemsstaterne kan også bidrage til InvestEU-programmet, som støtter investeringer i prioriterede områder. Danmark kan udnytte disse initiativer bedst muligt til at støtte udviklingen eller fremstillingen af kritiske teknologier, herunder rene og ressourceeffektive teknologier.

(23) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen og andre EU-fonde er rettet mod, bør Danmark effektivt håndtere de resterende udfordringer i forbindelse med innovation og vækst, dekarbonisering af økonomien og dens bæredygtighed, mangel på kvalificeret arbejdskraft og misforhold mellem udbudte og efterspurgte færdigheder samt boligforhold.

(24) Produktivitetsniveauerne i Danmark er blandt de højeste i EU. Der er dog en stigende produktivitetsforskel mellem store virksomheder og små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Dette tyder på svagheder i forbindelse med udbredelsen af teknologiske fremskridt. Samtidig er FoU-investeringerne koncentreret i nogle få store virksomheder. Ved at øge udbredelsen af teknologier og styrke samarbejdet mellem store og små virksomheder og forskningsinstitutioner, navnlig i nye vækstsektorer såsom kvantecomputing, rumteknologi og forsvar, vil flere virksomheder kunne inddrages i forsknings- og innovationsaktiviteter, hvilket vil øge produktiviteten i alle virksomheder uanset størrelse. Trods de seneste fremskridt kan bedre adgang til venturekapital og private equity og bedre rammebetingelser for børsintroduktioner hjælpe med at øge investeringerne i innovative selskaber og fremme opskalering af aktiviteter.

(25) Danmark har forpligtet sig til ambitiøse klima- og energimål. Landet er førende inden for anvendelse og fremstilling af nettonulteknologi, især teknologi til produktion af vindenergi og til CO_2-fangst og -lagring. Andelen af energi fra vedvarende kilder i det danske elproduktionsmiks er enestående: i 2024 blev 88 % af Danmarks elektricitet produceret fra vedvarende energikilder, hvor vind tegnede sig for 58 %. Til trods herfor lykkedes det ikke at skabe interesse blandt udviklere for de seneste udbud på mindst 3 gigawatt yderligere havvindkapacitet i Nordsøen, hvilket efterfølgende førte til, at udbud på yderligere 3 gigawatt havvind i danske territorialfarvande blev annulleret. Det

([15]) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/1058 og (EU) 2021/1056 for så vidt angår særlige foranstaltninger til at adressere strategiske udfordringer i forbindelse med midtvejsgennemgangen (COM(2025) 123 final).

tyder på, at virksomhederne i sektoren har brug for understøttende vilkår, og at der muligvis er behov for at ændre udbudsbetingelserne. I den forbindelse blev der den 19. maj 2025 indgået en politisk aftale om udbudsrammerne for tre havvindmølleparker med planer om kommende udbud af mindst 3 GW yderligere havvindskapacitet med mulighed for statsstøtte. Samtidig kan Danmark opnå fordele ved hurtigt at efterkomme anbefalingerne fra den nationale energikrisestab (NEKST) om at strømline og fremskynde tilladelsesprocedurerne og de administrative procedurer for udbredelse af vind- og solenergi på land.

(26) Elektricitet tegnede sig for omkring en femtedel af landets endelige energiforbrug i 2023, og denne andel har været nogenlunde stabil gennem det seneste årti. Den store andel af vedvarende energi i Danmarks elproduktionsmiks betyder, at der er et stort potentiale for yderligere elektrificering i alle sektorer, hvilket vil hjælpe med at reducere de samlede drivhusgasemissioner og give forbrugerne mulighed for at få adgang til prismæssigt overkommelig vedvarende energi. Den øgede indenlandske efterspørgsel efter elektricitet understøtter også udviklernes langsigtede forretningsgrundlag for at udvide kapaciteten til produktion af vedvarende energi og fremmer således investeringer og vækst i sektoren for ren energi. For at nå en højere grad af elektrificering og en større udbredelse af vedvarende energi er det nødvendigt at opgradere elnettet og fremme rene fleksibilitetsløsninger både på udbuds- og efterspørgselssiden, f.eks. ved hjælp af lagring, decentral produktion af vedvarende energi og prisfleksibelt elforbrug. I december 2024 udsendte en tematisk NEKST-arbejdsgruppe anbefalinger til en hurtigere udbygning af elnettet. Der er indgået en politisk aftale om nogle af anbefalingerne, som udpeger tre områder, hvor tilladelsesprocesserne for elinfrastruktur kan forenkles. Tilsagnene i aftalen er et skridt i den rigtige retning, men det er stadig vigtigt, at de øvrige NEKST-anbefalinger gennemføres hurtigt for at sikre, at netforvaltningen kan imødekomme fremtidige behov med en større installeret vedvarende kapacitet og øget efterspørgsel efter el. Hvad angår fleksibilitet kan Danmark gøre mere for at fremme slutbrugerejet energilagring og markedsdeltagelse i decentrale energiressourcer og i balancerings- og fleksibilitetstjenester.

(27) Den danske landbrugssektor er en af de største kilder til landets drivhusgasemissioner, som er omfattet af forordningen om indsatsfordeling ([16]). Intensiv landbrugspraksis fører også til kraftig udvaskning af næringsstoffer og afstrømning fra marker, hvilket har alvorlige konsekvenser for jordbundens sundhed såvel som for vand- og havøkosystemerne. For at nå klimamålene er det derfor vigtigt at skabe en mere bæredygtig landbrugsfødevaresektor samt at genoprette forringet biodiversitet og forringede økosystemer. Den 18. november 2024 indgik regeringen en bred politisk aftale med de fleste oppositionspartier om et »Grønt Danmark«. Foranstaltningerne i aftalen suppleres af andre tiltag inden for rammerne af Danmarks strategiske plan under den fælles landbrugspolitik og genopretnings- og resiliensplanen og tager sigte på at sikre en mere bæredygtig arealanvendelse og -forvaltning i landet. Det er vigtigt, at de aftalte foranstaltninger hurtigt føres ud i livet for at nå de ambitiøse klima- og miljømål i aftalen samt for at styrke konkurrenceevnen og sikre social retfærdighed.

(28) Til trods for den seneste indsats står Danmark stadig over for en udfordring med hensyn til at omstille sig til en mere cirkulær økonomi og forbedre affaldshåndteringspolitikkerne. Ifølge de seneste tilgængelige data fra Eurostat tegner landet sig for den næststørste mængde produceret fødevareaffald og kommunalt affald pr. person i EU, mens udnyttelsesgraden for cirkulære materialer og genanvendelsesprocenten for kommunalt affald fortsat ligger under EU-gennemsnittet uden synlige tegn på forbedring. Overgangen til særskilt indsamling for alle affaldsstrømme i de fleste danske kommuner og indførelsen af strengere regler for kommerciel affaldshåndtering fra januar 2025 er skridt i den rigtige retning. Derudover indeholder Danmarks handlingsplan for cirkulær økonomi fra 2021 en række foranstaltninger vedrørende forebyggelse og håndtering af affald i alle led af den cirkulære værdikæde. Der er imidlertid behov for yderligere tiltag, navnlig for at reducere affaldsproduktionen og -forbrændingen, erstatte affaldsforbrænding med mere miljøvenlige varmekilder i fjernvarmesystemet og forbedre indsamlingen og genanvendelsen af elektronikaffald.

(29) Det danske arbejdsmarked er stramt og præget af en vis mangel på kvalificeret arbejdskraft og misforhold mellem udbudte og efterspurgte færdigheder, som muligvis hæmmer beskæftigelse og vækst. Manglen på kvalificeret arbejdskraft er særlig udtalt inden for visse sundhedsfaglige erhverv, blandt IKT-specialister samt for faglærte inden for byggeri og andre brancher, herunder brancher knyttet til den grønne omstilling. For at afhjælpe denne mangel har Danmark i de seneste år udnyttet en tilstrømning af udenlandske arbejdstagere. Der kunne gøres mere for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft ved at sætte effektivt ind over for uligheder på uddannelsesområdet.

([16]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/857 af 19. april 2023 om ændring af forordning (EU) 2018/842 om bindende årlige reduktioner af drivhusgasemissioner for medlemsstaterne fra 2021 til 2030 som bidrag til klimaindsatsen med henblik på opfyldelse af forpligtelserne i Parisaftalen og af forordning (EU) 2018/1999 (EUT L 111 af 26.4.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj).

Andelen af unge, der forlader skolen tidligt, er steget i de seneste år og ligger nu over EU-gennemsnittet; at vende denne tendens kan bidrage til at øge arbejdsudbuddet og potentielt mindske manglen på kvalificeret arbejdskraft.

(30) Opførelsen af almennyttige boliger har i de senere år ikke levet op til planerne. Høje byggeomkostninger, høje priser på ejerboliger og et stærkt reguleret lejemarked har ført til vedvarende mangel på prismæssigt overkommelige boliger i de større byer og lange ventetider på almennyttige boliger. Det er en af årsagerne til, at boligudgifterne for en stor del af husstandene, herunder mange unge, som bor alene, er høje. Opførelsen af almennyttige boliger vil muligvis stige, hvis loftet for byggeomkostninger i højere grad afstemmes med markedspriserne —

HENSTILLER, at Danmark i 2025 og 2026 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. øge de samlede forsvars- og sikkerhedsudgifter og styrke det overordnede forsvarsberedskab, samtidig med at gældsholdbarheden sikres, i overensstemmelse med Det Europæiske Råds konklusioner af 6. marts 2025; overholde de maksimale vækstrater i nettoudgifterne som henstillet af Rådet den 21. januar 2025 og samtidig gøre brug af muligheden i henhold til den nationale undtagelsesklausul for at øge forsvarsudgifterne

2. i lyset af de gældende frister for en rettidig gennemførelse af reformer og investeringer inden for rammerne af forordning (EU) 2021/241 sikre en effektiv gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet; fremskynde gennemførelsen af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken (EFRU, FRO, ESF+), idet der bygges på de muligheder, som midtvejsgennemgangen giver, hvor det er relevant; udnytte EU-instrumenterne bedst muligt, herunder mulighederne under InvestEU og platformen for strategiske teknologier for Europa, med henblik på at øge konkurrenceevnen

3. afhjælpe produktivitetsforskellen mellem store og små virksomheder ved at støtte SMV'er i at innovere og indføre nye teknologier, navnlig i nye vækstsektorer; styrke innovative virksomheder ved at sikre bedre adgang til venturekapital og private equity og bedre rammevilkår for børsintroduktioner

4. mindske afhængigheden af fossile brændstoffer ved at støtte ren og effektiv energiproduktion og -anvendelse og ved at fremskynde elektrificeringen i alle sektorer; håndtere den stigende efterspørgsel og det stigende behov for fleksibilitet ved at skabe incitamenter til at foretage de nødvendige opgraderinger af elnettet på transmissions- og distributionsniveau og ved at fremme prisfleksibelt elforbrug, energilagring og andre rene fleksibilitetsløsninger; i overensstemmelse med de planlagte foranstaltninger mindske intensiteten i landbrugsaktiviteterne; styrke den cirkulære økonomi og affaldshåndteringspolitikkerne ved at fremme affaldsforebyggelse og genanvendelse af kommunalt og andet affald, øge genanvendelsen generelt, reducere omfanget af madspild og gå væk fra forbrænding af kommunalt affald og i stedet anvende renere kilder til varmeproduktion

5. afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft for at imødekomme behovene på arbejdsmarkedet, bl.a. ved at styrke indsatsen for at udligne ulighederne på uddannelsesområdet og sikre tilvejebringelse og erhvervelse af de færdigheder, der er nødvendige for den grønne og den digitale omstilling; gennemføre foranstaltninger til at sikre bedre adgang til boliger til overkommelige priser.

Udfærdiget i Bruxelles, den 8. juli 2025.

På Rådets vegne

S. LOSE

Formand